

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znanja:

za celo leto 34 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kron

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne odziva.

Na tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 avč.); v Trstu pa po 8 stotink (4 avč.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

Se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domaći oglašit. se računajo po pogodbi.

Velj dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš se sprejema upravništvu. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvu, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

† Kardinal Missia.

Vest o smrti njegove eminence nas je doletela povsem nepričakovano. Do najnovejšega časa nismo vedeli niti tega, da je kardinal bolan. Še le v najnovejših dneh, v polemiki z nami, nam je namignil »Primorski list«, da je njegova eminence »šibkega zdravja«. Mi nečemo poizvedovati po razlogih, ki so bili odločilni za to, da se je širša javnost puščala popolnoma nepoučena o stanju kardinala, da ista torej niti slutiti ni mogla, da življenje tega visokega, odličnega in po svojih sposobnostih, po svoji genialnosti, po uglednosti, po finosti svojih form v občejanju, in izlasti po nenavadni diplomatski spretnosti morda najodličnejega moža v vsem avstrijskem episkopatu — da življenju tega odličnjaka v hierarhiji preti neposredna akutna nevarnost.

Zato je naravno, da nas je vest o smrti eminence kardinala Missie doletela nepričakovano.

Njega smrt je odprla veliko praznino in pomenja za vladno veliko zadrego. Sedaj sti na Primorskem kar dve izpraznjeni stolici. Že imenovanje novega vladike tržaško-koperskega je komplicirano in nenavadno delikatno vprašanje, čegar rešitev je sila otežkočena že po silnih narodnih in političnih borbah med obema narodnostima, bivajočima v dičezi. Izlasti pa še otežkočeno po dejstvu, da je velik del italijanskega dela duhovščine, zlo porabivši uprav nebesko dobrotljivost in prizanesljivost blagopokojnega Andreja Marije (ki je ravno s to dobrotljivostjo in prizanesljivostjo hotel miriti duhove in z oljem milobe gladiti razburkano valovje javnih bojev) začel nastopati naravnost proti plemenitim intencijam blagopokojnega vladike, prestopivši v tabor Italijanov in postavivši se v službo politike, kateri cilj je — italijanizacija dičeze, italijanizacija tržaške cerkve in po italijanizaciji cerkve — italijanizacija naših pokrajin! Ta afront plemenitim namenom pokojnega, ta nečuvana zloraba vstrpljivosti in dobrotnosti pokojnega vladike je provzročila — in je morala provzročiti — reakcije na drugi, na slovenski strani duhovščine! To ozlovoljenje med našo duhovščino postaja sedaj huje in huje in — opraviče-

neje, odkar so ravno oni, ki so frondirali za časa vladikovanja pokojnega Šterka, dobili v škofiji vso moč v roke! In oni izkoriščajo to moč brezobzirno, ali — nerodno. Vsaki dan kapljajo olja v plamen. Naše svečeništvo se vidi zapostavljeno in žaljeno s tem v svoji svečeniški in moralni samozvesti. A vidi se oškodovano tudi na svojih materialnih interesih. To vekša ozlovoljenje, ker duhovnik je tudi človek se svojimi telesnimi in kakor človek tudi takimi duševnimi potrebami, katerim je možno zadovoljevati le o primernem materialnem blagostanju. Javnost je razjarjena z bok narodnih bojev in slovenska javnost izlasti po dejstvu, da so tudi dogodki v hierarhiji primorske cerkve jeli podžigati te boje. Kar je še manjkalo v razsulo, so dovršile še netaktnosti in nerodnosti sedanjega med- ali prav za prav brezvladja na škofiji. Duhovščina sama pa je tudi razcepljena v dva — narodna tabora, ker se je eden del te duhovščine — kakor gori rečeno — čuti zapostavljenega in žaljenega na svoji svečeniški samozvesti, na svojem ugledu in narodnem misljenju ter oškodovanega na materialnih interesih.

Tako je razorano vse. Važni vzroki so, ki nas silijo, da smo ob smrti njegove eminence konstatovali to razdejanost. Izlasti pa nam je bilo do tega, da pokažemo, kako delikatno je — ob očitnih razmerah — imenovanje novega vladike za škofijo tržaško-kopersko. In v ta čas, ko se merodavni krogi bore s težavami, ki so na poti temu imenovanju, je prišla smrt mitropolite. S tem pa se ni le pridružilo k prvemu drugo sila delikatno vprašanje, ampak je to drugo vprašanje tudi prvo napravilo še bolj komplicirano. Zato je smrt njegove eminence dogodek nenavadne važnosti, kateremu posledice za našo škofijo so nedogledne. Kajti — kakor rečeno — v prvo utegne vprašanje imenovanja novega nadškofa v Gorici mnogo vplivati na vprašanje imenovanja vladike tržaško-koperskega ter prekopicniti eventuelno že ukrenjene dispozicije, potem pa je naša škofija podrejena nadškofiji v Gorici in bo bodoči razvoj stvari v naši škofiji v veliki meri zavisen od dispozicij prihodnjega mitropolite v Gorici.

Njegova eminence kardinal Missia leži

na mrtvaškem odru. Ob tem odru bodi prastora le človeškemu, blagemu čustvovanju. Na mrtvaškem odru leži mož, ki je bil naš sočlovek in vrhu tega naš viši dušni pastir. Pred tem odrom se klanjamo kakor čuteči ljudje, v dolžni pijeteti do sočloveka, in klanjamo se v udanosti in v dolžnem spoštovanju do spomina njega, ki je bil naš viši dušni pastir. Pred veličastjo smrti po vešamo sabljo boja, ki jo vihtimo v vsakdanjem življenju. Spominu pokojnega kardinala ne bomo odrekli spoštovanja nikdar. Ali sabljo, ki smo jo povsili pred veličastjo smrti, ne odložimo in jo hočemo nadalje vihteti proti politiki, ki je — po našem globokem, poštenem prepričanju — prinesla neizmerne zla nad naš narod, proti politiki, ki je nezdružljiva z vspešnim razvojem samosvojega, v resnici narodno-slovenskega in slovenskega življenja v domovini Slovencev.

Spominu svečenika, cerkvenega kneza, kardinala in mitropolite Jakoba Missie: Slava!

Mitropolit, kardinal knezonadškof dr. Jakob Missia se je porodil dne 30. julija leta 1838 na Muti, v župniji sv. Križa pri Ljutomeru na slovenskem Štajerskem v kmetski hiši »pri Mislovih«. Priimek Missia izhaja gotovo iz glagola »misliti«. V tamošnjem narčaju pravijo namreč mesto: »jaz sem misli«, »jaz sem mislija«, kar dokazuje tudi ime hiše, kateri pravijo »pri Mislovih«.

Bogoslovne študije je dr. Jak. Missia zapričel v graškem semenišču, kjer je bil jedno leto, na kar je bil vsprejet v nemški zavod (Collegium Germanicum) v Rimu. Tam je bil šest let in postal doktor bogoslovja. Dne 30. maja l. 1863. je bil posvečen v mašnika ter se je jedno leto kasneje vrnil v domovino. Najprej je služil kakor prefekt v deškem semenišču v Gradcu, potem pa je postal škofov kapelan in pozneje kancelar. Leta 1879. je postal stolni kanonik in pet let pozneje škof ljubljanski.

Ko je namreč dne 24. jan. l. 1884 umrl tadanji ljubljanski knezoškof dr. Pogačar, imenovan je bil njegovim naslednikom kanonik dr. Ivan Gogala, kateremu pa je došlo imenovanje na smrtno postelji in kmalu je

zgoče poljube in zdelo se mu je, da je slišal šepetati Ido:

»Ti bojazljivi, zaljubljeni moj — tepček!«

Da, tako je bilo pred jednim letom. In letos? Letos mora pomagati obložiti mizo, za katero bo sedel oni, ki mu je razrušil njegovo srečo. Srečo? Gospod Strel se je zaničljivo nasmejal o tej misli. To je že začeljena rana v njegovem srcu, saj ga je že jeseni zapustila gospica Ida, odpotovavši v mesto, od koder se je vrnila še le pred nekaj dnevi kakor — nevesta.

»Strast. Strast, gola telesna strast«, mrmljal je gospod Strel.

Od gozda sem se je zaslišal glasev ženski smeh in govorjenje. Strel se je zganil kakor bi ga pičila kača.

Ali ni to njen smeh? Da, saj ga pozna. Kolikokrat ga je že čul, prav v tej le utici, ki bi sploh vedela veliko povedati o gospici Ido.

»Stoj« je pričel renčati, dlaka se mu je jela ježiti. Strel ga je lahko brenil in poslušna žival se je pokorno potuhnila k tlom. Gospodu adjunktju je vtrpalo srce, kakor bi mu hotelo razgnati prsi. Zakrivala ga je utica, a tudi njemu branila razgled na ono stran, odkoder je prihajal smeh in govorjenje. Strel se je oprezno okrenil in pogledal skozi malo okence, zarezano v lesenestene utice.

Po poti od gozda sem sta prihajala roko

bila ljubljanska škofija zopet brez škofa. Že stega leta imenovan je bil ljubljanskim škofom dr. Jakob Missia, knezoškofijski kancelar in stolni kanonik v Gradcu.

Dne 10. novembra je bil potrjen od papeža, dne 7. decembra posvečen v Gradcu in dne 14. decembra je bil v ljubljanski stolni Cerkvii slovesno umeščen.

Po smrti goriškega nadškofa A. M. Zorna, imenovan je bil dr. Missia v adventu l. 1897 Zornovim naslednikom ter je bil dne 22. maja naslednjega leta umeščen kakor nadškof v Gorici, dne 19. junija 1899. pa mu je bila podeljena kardinalska čast. Pokojni kardinal je bil pri cesarju jako uplivna oseba in je imela njegova beseda tudi pri papežu veliko vrednost.

Jezikovna ravnopravnost na c. kr. deželnem sodišču v Trstu.

(Interpelacija poslancev Spinčića, Ferrija in tovarišev v seji zbornice poslancev dne 4. marca 1902.)

Neka tožiteljica je uročila na ces. kr. okrajnem kakor kazenskem sodišču na Voloskem hrvatski sestavljeno tožbo, o kateri je bila razprava hrvatska in je bila tudi rešilna razsodba izrečena v tem jeziku.

Proti tej razsodbi je pravni zastopnik tožiteljice uročil istotako hrvatski sestavljen utok na deželno sodišče v Trstu, ki pa ni izreklo razsodbe v hrvatskem, ampak v italijanskem jeziku, da-si se došli zastopnik stranke na razpravi ni posluževal tega poslednjega jezika.

Proti takemu postopanju se je pravni zastopnik tožiteljice pritožil na visoko ministerstvo za pravosodje. Te pritožbe pa ni rešilo visoko ministerstvo, ampak gori imenovano deželno sodišče z opazko, da je pritožba neopravičena v zmislu naredbe ministerstva za pravosodje od 15. marca 1862, št. 865 praes. V dokaz temu sti priloženi dve prilogi. (U. 644/00/8 in I. M. 5504/264.)

Zato stavljajo podpisani do ministra za pravosodje vprašanje:

»Je-li Vaši ekscelenci znan ta slučaj? Kako more Vaša ekscelence v istem opisano postopanje proti hrvatskim strankam spraviti

v roki gospica Ida in mlad častnik, bodečih brk, dolg kakor zid in tanek čez pas kakor osa. On je nekaj pripovedoval in o tem živahno mahal s svojo koščeno levico okrog sebe. Gospica Ida pa je koketno nagibala glavico in se opirala visoko gori v usnjati obraz in bodeče brke svojega kavalirja.

Razgovor je moral biti vsakako zanimiv, zakaj večkrat sta se prav glasno zasmejala.

G. Strel je gledal ta prizor z grenkimi čutili v srcu.

Prihajala sta vedno bližje, tako, da je adjunkta že skrbelo, kaj naj stori, ali naj se pokaže ali naj ostane skrit in — prisluškuje.

Pri ribniku sta se vstavila.

»Poglej Egon, kak romantičen kraj, ne res?«

»Res, res«, je nosljal nadporočnik, »samo v tako divnem kraju se je mogel poroditi tako lep in nedolžen angeljček, kakor je moja Idica.«

V potrdilo svojih besedij jo je privil s svojimi koščeni rokami k sebi. Tedaj se je lepa nedolžna Idica vspela na prste in se obesila nadporočniku okrog vratu.

»No, sedaj jo imaš na vratu«, si je mislil gospod Strel in zaničljiv smeh mu je igral na ustnih.

»Povej mi, Idica, ali res še ni nikdo poljubljal teh žametnih sladkih ustic?«

PODLISTEK.

Palmarum tralarum.

(Črtica. Spisal Ivan Jakovljevič.)

»No, ali sem zelo mrzla, gospod adjunkt?«

Je že vrag, da prav takrat, kedar bi človek najbolj rabil duhovito besedo, ne pride ničesar pametnega na misel.

Gospod Strel zopet ni vedel, kaj naj reče na tako vprašanje. Molčal je on, molčala je ona.

V zraku je zasvističlo, kljunač je zletel mimo njiju tako blizu, da je gospica kliknila:

»Ah, pazite, gospod Strel!«

Adjunkt je pomeril, a roka se mu je tresla, zgrešil je.

»Dobro, dobro, gospod Strel, vi ste slab Strel, vas moramo prekrstiti v »gospoda Molka.«

»Kaj sem res tako molčeč, da zaslužim to ime?«

»Seveda ste, morda še preveč«, je odvrnila Ida in ga pomenljivo pogledala. Jezil se je sam na-se.

»To mora biti vendar zanimivo, naučite me streljati.«

»Srčno rad, gospica, to je izvrstna misel, streljati se naučite takoj«, je hitel adjunkt, katerega je zadrega malo minila.

»Tako gospica, z desno roko vprite kopito v rame; z levo podprite cev in potem pogledjte z jednim očesom po cevi.«

Ida je vzela v roke orožje in poskusila storiti, kakor ji je velel gospod Strel.

»Ali je prav tako?«

»Da prav, prav, odlično... sedaj poskusite še meriti... izberite si kak cilj. Vaše oko, cev in cilj mora biti vse v vodoravni črti. Ali vidite sedaj cilj?«

»Da... ne, prosim, pokažite mi, kako?«

Gospod Strel je stal za njenim hrbtom in ji preko rame gledal, kako drži orožje. Ona se je nagnila malo nazaj, — njeni lasje so ga rahlo pobožali po lici. In pritisnil se je še bližje. Zdelo se mu je, da se je tudi ona malo primaknila.

»Ali je prav tako?« In nagnila je malce svojo glavo. Njen glas je vibriral...

»Da prav, prav«, šepetal je adjunkt, napol omamljen od njene bližine. Čutil je toploto njenega telesa, srkal vonj in parfum njenih las, njenega vratu, na katerem sta se bila razpustila dva srederea plavkastih las. Ona se je nagibala vedno bolj nazaj...

Tedaj se Strel ni mogel več premagovati, rahlo je položil svojo desnico na njeno ramo, poljubil njeno lepo, belo, fino ušesce ter zašepetal:

»Ida, Ida...«

Dalje ni mogel govoriti, zagrlile so ga mehke roke, na ustnih je pa začutil strastne,

v sklad s členom 19. državnega temeljnega zakona o splošnih pravicah državljanov in s členom 8. državnega temeljnega zakona o sodniški oblasti?

Je-li Vaša ekscelenc pri volji poklicati v spomin vsem sodnim uradnikom, službujočim v Primorju, da so bili tudi za obsežje e. kr. deželnega sodišča v Trstu proglašeni državni temeljni zakoni, in da je torej v tem okrožju neprikrajšano spoštovati enakopravnost hrvatskega v deželi navadnega jezika v sodnih uradih?

Politični pregled.

V Trstu, 26. marca 1902.

O položaju. Duhovi se še vedno niso pomirili. Niti se ne pomirijo tako hitro. Zato bodo že skrbeli tisti nemški poslanci, ki so sicer — kadar kažejo svetu zrelo svojih čednosti — silno navdušeni boritelji za pomirjenje, za ohranjenje parlamentarizma, za vladanje v zmislu parlamentarnih in konstitucionalnih principov itd. itd. — kolikor je takih lepih stvari.

Ali če ta ustava ni njim prirojena na telo, če parlamentarni princip ne služi njim — potem je to vse kaj drugega in jim dovoljuje, da delajo ravno nasprotno od tega, kar imajo sicer neprestano v ustih z vso pohvalo in čestitjem.

Taki so že, ti naši Nemci. In proti temu ga ni leka. Ta hinavščina njihova, ta diskrepanca med lepimi besedami in nelepimi dejanji, ta hrščeča distonanca med pisano teorijo in realno prakso se vleče kakor rudeča nit po vsem nastopanju nemških političskih strank, odkar imamo konstitucionalno življenje. — Mojstri pa so vsikdar nemški liberalci. Ustavili so nam ustavo — in kakor razjarjeni levi groze vsakemu ministru, ki bi hotel za slovanske narode res izvrševati to isto ustavo! Rešiti bi hoteli — pravijo — parlamentarizem, v resnici pa gazijo glavni princip parlamentarizma, ker nočejo priznavati njegovega sklepa. Če namreč ti sklepi niso njim ugodni, napovedujejo revolucijo proti njim. Eklatanten izgled nam dajejo ravno sedaj po glasovanju o Celju. Nič manj in nič več ne zahtevajo, nego da vlada pride pred parlament s predlogom, ki naj bi vspostavila Stürghkovo resolucijo, naj bi torej ista vlada, ki je, kjer je zdravo parlamentarno življenje, le izvrševalnica volje parlamenta, zrušila strogo parlamentarno navstalo sklep zbornice in mesto tega usilila svojo voljo. In taki ljudje, ki zanikajo najelementarnejše pogoje za parlamentarno življenje, ki gazijo sklepe parlamenta, ki napovedujejo grozno masševanje, ker je palament povsem korektnim in neoporečnim načinom storil svoj sklep glede Celja — taki ljudje imenujejo sami sebe stranko reda, čuvarje ustave, reševalce parlamentarizma!!

Da, razni nemški poslanci so že na delu po shodi, da razburjajo nemške duhove. Masševanje, zadoščenje radi »nevrednega postopanja z Nemci« — to je sedaj parola, ki so jo začeli metati med mase. Izlasti poljski minister Pientak mora biti žrtev, ki naj pade

pod sekuro tega masševanja nemške nestrpnosti in nasilnosti. No, gospod Körber si utedne vendar premisliti, kajti ravnokar so »Narodni listy« objavili članek, v katerem izvajajo, da bi se v slučaju, ako bi Körber res hotel žrtvovati Pientaka, ne le ves poljski klub izjavil solidarnim s tem poslednjim, ampak bi tudi minister Rezek niti en dan ne ostal več v ministerstvu. Ali z drugimi besedami: Čehi bi se izjavili solidarni s Poljaki. In drugi Slovani bi sledili seveda. In tako bi gospod Körber prav preko od Nemcev zahtevanega zadoščenja došel zopet prav pred tisto slovansko koalicijo, radi katere so Nemci zahtevali zadoščenje. Edino logično v zmislu njih aspiracij bi bilo od Nemcev, ako bi zahtevali, naj Körber Slovane odpravi iz Avstrije, ali pa da vsaj poskrbi, da jih bo manj nego Nemcev. Kajti v konstitucionalni državi je že tako, da oni, ki hoče vladati, ne sme imeti večine proti sebi.

Če pa hoče, da se večina nasilno duši, potem noče konstitucionalne države. Nasilje in pa konstitucionalna, svobodna, moderna država — to izključuje jedno drugo. Tu vidimo torej vso nemško farizejstvo: od ene strani zahtevajo, naj vlada umetno, z nasiljem, torej potom, katerega izključujeta konstitucija in parlamentarni princip, skrbi, da Slovani ne bodo večina, z druge strani pa se sklicujejo in utemeljujejo to svojo zahtevo, da so oni in le oni zaščitniki ustave in parlamentarizma ter da le oni morejo dati jamstvo za svobodnostni razvoj države.

Vsa neodkritost, zavrtnost in hinavščina nemških strank pa se je pokazala sedaj ob celjskem vprašanju. Proti Čehom so postavili temeljno načelo, da je vsako vprašanje, ki je v zvezi z narodnimi boji, smeti rešiti le v sporazumljenju z obema narodi! V Celju pa zahtevajo, naj vlada ne meni za menenje Slovencev in naj rabi nasilje, da se to vprašanje reši enostransko in po zahtevi Nemcev. Stvar je torej uprav brutalno enostranska: če Slovani kaj zahtevajo, treba privoljenja Nemcev; če pa Nemci kaj zahtevajo, naj odloči jedino le — zahteva Nemcev!!

Resna beseda carjeva. Poljski glasovi zatrjujejo, da hoče car sam voditi preiskavo v aferi polkovnika Grima. Med načrti, ki jih je prodal ta ruski Dreyfus, sta obe obrambeni črti kraljevstva Poljskega. Listi v Lvovu so prejeli iz Varšave sporočilo, da je car vojaškim dostojanstvenikom, ki so se sedaj povrnil iz Petrograda v Varšavo, vsliknil besede: »Bogu bodi hvala, da v ta grozni čin ni zapleten noben Rus in noben Poljak. Jaz bom znal kaznovati izdajice.«

Ako je car res vsliknil te besede, potem moramo povdariti dva momenta. Prvi moment je, da se je car uveril, da so dotični častniki-izdajice sami Nemci po rodu. Drugi in še važnejši moment pa je ta, da je car Poljake vsporedil Rusom in izrekel nekako, da so mu obojni jednako pri srcu. To je ugoden znak, da se je v visokih ruskih kro-

gih jelo zgubljati nezaupanje do Poljakov. Istotako je na drugi strani ugoden znak, da poljski listi s posebnim povdarkom beležijo te besede carjeve.

Pogajanja glede obnovitve trozveze. V Rimu se živalno komentira namerovani pogovor med nemškim kancelarjem, grofom Bülowom, ter italijanskim ministrom za vnanje stvari, Prinettijem. Pogovor se bo baval z vprašanjem obnovitve trozveze in Italija nameruje baje staviti sledeče pogoje za obnovo trozveze: Najprej zahteva Italija od trozveze, da jej zagotovi trgovinske koristi, dalje zahteva garancij glede svojih interesov v Sredozemskem morju, kakor tudi, da Nemčija opusti svoje postopanje nasproti Turčiji, kateri se usiljuje za nekako zaščitnico. Vihu vsega tega pa zahteva Italija, da se pripozna izključni vpliv italijanske politike v Tripolisu.

Ako bi se hotela katera država polastiti Tripolisa, morali bi se obe zavezni državi postaviti na stran Italije. Ker se je Italija na drugi strani že domenila z Francijo glede Tripolisa, hoče si sedaj še s pomočjo trozveze zagotoviti bodočo okupacijo Tripolisa. Za sedaj še Italija namreč ne misli zaposesti te dežele, ker je večina prebivalstva nasprotna temu.

Vojna v južni Afriki. Potovanje transvaalske vlade, s podpredsednikom Schalk-Burgherjem na čelu, v Pretorijo v glavni stan Kitchenerjev, se na Angležkem raznovrstno komentira. Zatrjuje se iz gotovega vira, da je bila angleška vlada že davno obveščena o namerovanem potovanju Schalk-Burgherja in njegovih tovarišev v Pretorijo. To potovanje da je gotovo v zvezi z mirovnimi pogajanjmi, katera pa da niso še toliko napredovala, kakor se zatrjuje. Schalk-Burgher in ostali členi transvaalske vlade da bodo skušali priti v zvezo z burškimi načelniki, ki se nahajajo v Oranju, posebno pa s predsednikom oranjske republike Steijnom ter z Dewetom.

O pogovoru med Kitchenerjem in Schalk-Burgherjem se ne ve še nič določnega, zatrjuje se pa, da je Schalk-Burgher formuliral nove predloge, ki bodo v podlago nadaljnjim pogajanjem.

V angleški spodnji zbornici je angleški vojni minister Brodriek na Campbell-Bannermannovo tozadevno vprašanje podal sledečo izjavo: Schalk-Burgher je pred 15 dnevi izrazil željo, da bi dobil od lorda Kitchenerja dovoljenje prestopiti naše (angleške) črte ter da bi mogel tako dospeti do Steijna, s katerim bi se rad dogovoril glede mirovnih pogajanj. Lord Kitchener je tej želji ustregel, čim je dobil dovoljenje v to od svoje vlade.

Politični krogi sklepajo, da je angleška vlada dovolila členom transvaalske vlade prekoračiti angleške črte, ker so Buri zahtevali to kakor pogoj za osvobodjenje lorda Methuena, katerega so Buri, kakor znano, svoječasnno premagali in ujeli. Vsakakor pa vlada na Angležkem dvom, da-li bodo burški vrhovni poveljniki Botha, Delarey in Dewet hoteli pripoznati mirovne predloge, katere

bosta eventuelno stavila Schalk-Burgher in Steijn.

Zatrjuje se nadalje, da je bil tudi Krüger obveščen o potovanju Schalk-Burgherja in njegovih tovarišev ter da je popolnoma odobral Schalk-Burgherjevo postopanje. Istotako se tudi zatrjuje, da je tudi potovanje lorda Wolseleya v južno Afriko v zvezi z vso to stvarjo.

Iz Wolwehoekja brzojavljajo dne 25. t. m., da so Schalk-Burgher, Lukas Meyer, Reitz, Jakob Krogh in Vanderwald z dovoljenjem lorda Kitchenerja dne 22. t. m. odpotovali v Oranje: na potovanju jih spremlja šest angleških viših častnikov.

Nekateri angleški listi zatrjujejo, da bo tekom mirovnih pogajanj vladalo na južno-afričanskem bojišču popolno premirje, dokler se ne povrnejo burški odposlanci; drugi listi pa trdijo temu nasproti, da ni niti govora o kakem premirju ter da se vse vojne operacije nadaljujejo.

Iz Haaga poročajo, da bi bil Krüger pripravljen skleniti mir pod sledečimi pogoji: Notranja neodvisnost obeh burških republik pod angležkim nadvladjem; amnestija Afrikanerjev; preklie vseh prognanskih obsojdb in konfiskacijskih dekretov ter izplačanje odškodnine za zažgane farme.

Tržaške vesti.

Po omami spoznanje. Iz Nabrežine smo prejeli: Dovolite mi, gospod urednik, da nekoliko popravim, oziroma popolnim notico, priobčeno v »Elinosti« te dni pod gornjim naslovom in doposlano iz sv. Križa pri morju.

V notici je govor o zadnji stavki klesarjev in kamenolomcev v sv. Križu. Kakor v Križu je tudi v Nabrežini naše stanje žalostno, s čemer je povedano ne le, da nam zadnja stavka ni prinesla poboljšanja, marveč, da se je naše stanje še poslabšalo. Oporekati pa moram domnevanju, kakor da stavka ni bila opravičena, oziroma, kakor da mi klesarji in kamenolomci nismo imeli vzroka za štrajkanje. Da, stavka je bila opravičena, ali izvedena je bila slabo, pod vsako kritiko.

Plačilo naše se je zniževalo od dne do dne in slednjič si nismo vedeli pomagati drugače, nego se štrajkom in smo hvaležno pozdravljali one, ki so se nam bili ponudili za vodje v tem gibanju. Ali, kakor rečeno, ljuto smo se prevarili v svojih pričakovanjih. Delodajalci so sicer, po borbi šestih tednov, nekoliko privolili v povišanje cen delu, ali odškodovali so se na drug način. Zvišali so izdatno cene izdelanemu kamenju in so slednjič vsled naše stavke napravili »kartel«. To je za nas delavce udarec. Prejšnje medsebojno tekmovanje med delodajalci je nehalo in v tem je bržkone vzrok, da ni več toliko dela in ga morda — tudi v bodoče ne bo. Kajti sedaj je mnogo kamenolomov, ki brez razlike kakovosti tekmujejo z nabrežinsko-svetokrižskimi. Pred kartelom, oziroma pred stavko, ni bilo nikakih določenih cen ni med delodajalci, ni med delavci. Tako so tekmovali med seboj prvi in poslednji. Prvim je bilo to

In Idica se je jezno obrnila v stran, kakor bi jo bilo razžalilo to vprašanje, a skoro zopet je visela nadporočniku na vratu, šepetajoča:

»Ne, ne, Egon moj! Ti si prvi, prvi...«

»Ah, ne prvi ne — zadnji«, je mrmral Strel.

»Pojdiva k oni utici, tam sem prejšnje čase najrajši sedela.«

»In sanjala o poljubih in objemih, ali ne, sladka moja Idica?«

»Kako moreš tako govoriti, Egon! Kaj sem jaz vedela takrat o poljubih in objemih. Ti si me tega naučil«, je odgovorila vsa rdeča in sramežljivo povesila oči.

»Kačas, je siknil adjuunkt.

V tem je skočil pes po konci in planil z glasnim lajanjem proti prišlecema. Nadporočnik se je tako prestrašil, da je potegnil sabljo, a v tem trenutku je stopil Strel iz za utice, zažvižgal psu ter spoštljivo pozdravil.

»Kaka divja beštija je to«, je nosljaj nadporočnik ves prepaden od strahu.

»Prosim oproščenja«, se je opravičeval Strel, »prišli ste tako nenadoma in to je psa premotilo, da ni izpozna Vas, gospica.«

Ida je zardela kakor rak. Vedela je, da vse videl in slišal. Da si pomaga iz zadrege, je vprašala:

»Vi čakate na ključače, da?«

»Da, menil sem, da kaj dobim. Lani sem imel na tem mestu in na ta dan srečo.«

Ida je povesila oči. Dobro je čutila ost Streljevih besedij.

»Torej je letos slab — Palmarum tralarum — ali kako že pravite lovei?« je vprašal hohnjaje od strani nadporočnik, še vedno nezaupno oziraje se na »Stoj« a.

»Da, slab — Palmarum tralarum.«

Ida se je zdrznila kakor bi jo spreletel mraz, naslonila se krepkeje na svojega spremjevalca.

»Idiva, tukaj je hladno. Večerni hlad mi ne dě dobro.«

Strel je zrl za njima in mrmral:

»Letos ji večerni hlad ne dě dobro. — No, tudi ta bo imel letos slab — Palmarum tralarum —«

In v ovinku je čul hohnjati nadporočnika:

»Premalo ponižno se vede ta Vaš lovec.«

»Bil mi je že od nekdaj zoper«, je odvrnila Ida. (Zvršetek.)

Vladimir.

Hrvatski epikal Avgust Šenoa, prevel M. C-t-č.

IV.

»Da prihajajo iz srca, vem. Zapomniti si jih hočemo«, je vsliknil Vladimir, živo objemši pobratima.

Leta 1848, ko se je bilo vse vrglo na politiko, ko je vse kipel v vrelo, je, rekel bi, počivalo vsakdanje delo; vse je letalo v javnost, da ugasi svojo političsko žejo, ves

svet je živel skoro po cele dneve po kavarnah, krčmah, ali vsaj na ulici. Najživahnejše kraji so bile, kakor je že to navadno ob vsakem prevratu, zagrebske kavarne. Noč in dan so stala vrata širom odprta, dan in noč so gorele svetiljke, vil se gost dim in na zidu je visel v vsaki kavarni zemljevid jugoslovanskih pokrajin, ki si morejo pridobiti svojo svobodo. Množica, razgreta po hrabrini in svetobornih dogodkih, kraljšala si je ta čas, kadé, pevaje, igraje, psuje in snuje si fantastične/politične načrte. Na Dunaju se je ustanovila narodna vlada, v Pešti je stal Košut na čelu gibanja, ter je zbičal honvede, v Bački v Banatu je besnel boj proti Srbom, trojedni kraljevini je bil imenovan banom Josip Jelačić, a vladar, ki ga je bil na predlog narodne skupščine v zagrebski »Dvorani« imenoval, ta isti vladar odpustil ga je s časti. Narod je kipel od jeze, kričal radi izdaje, a še bolj je pobesnel, ko je bil junija 1848 odposlan baron Hrabovski za vladnega komisarja proti Jelačiću, da odvrne hrvatski narod od bana in ga pokori ogrskemu ministerstvu. Glavno mesto Zagreb je skočilo na noge. Svet mesta Zagrebskega je vrgel s pravično jezo pod mizo pismo Hrabovskega, konitega bana Jelačića; svet je izdal za vladnim komisarjem tiranico kakor za kakim zločincem ter je pozval vsa mesta in županije, naj store ist. tako, da, zaprosil je tudi vlado

vojvodine srbske, na katere ozemlju se je baje nahajal Hrabovski, naj tega upornika in izdajice prime in ga izroči hrvatskemu sodišču. Ko pa se je začelo, da pride nesrečni komisar iz Krajine, vzdignila se je narodna garda in mestna straža proti Maksimiru, da zaloti komisarja. Konečno je padla usodna beseda. »Gospoda! Hočete-li vojno z Madjari?« je vprašal Jelačić ban, in iz tisoč grl se je odzvalo: »Hočemo!« Ves narod je skočil v orožje, čudezna omama se je polastila duše njegove.

Najživahnejše so bile v onih časih dijaške kavarne. Ena teh je stala na potoku tik kapiteljske pivarne. Ta kavarne se je imenovala med dijaki »škofu od zadeje«, ker je bila spredaj prodajalnica z napisom »škofu zagreškemu«. Druga, po imenu »vražja kapelica«, je bila v »stolpu Bele četrtice« na južnem sprehajališču »kod Dveraca«. Mnogo let so se bradati zagrebski pravniki in filozofi shajali v zakajeni »vražji kapelici« ter so tam praznovali svoje orgije. Med gorastnimi preobokanimi zidanimi te stare hiše, pobeljene ali s časom pormenele, bilo je jako malo bornega pohištva; vse klopi in stoli kakor v kaki kazarni, kmečka priprosta ura na zidu. Z oboka je visela žalostna oljenica, v razdeljeni stekleni omari je bilo videti nekoliko steklenic klenice pokvarjenega ruma in žganja in krožnik dvopeka, ki je vsaj že pol leta stal na istem mestu. (Pride še.)

ugodno, ker so si mogli izbirati delavce in s tekmovali med seboj. Delavci pa se je moral zadovoljevati z mezdo, ki mu jo je gospodar prisodil po storjenem delu. Avtor gori omenjene novice trdi, da je vzrok pomanjkanju dela v Križu in v Nabrežini v nekakem štrajku gospodarjev. Jaz zanikujem to, ker vidim vzrok tam, kakor gori rečeno: v tem, da gospodarji ne tekmujejo več med seboj, pač pa tekmujejo ž njimi drugi!

Torej ponavljam še enkrat: stavka delavcev je bila popolnoma opravičena, ali oni, ki so bili gibanju na čelu, so jo popolnoma zavozili, ker niso bili dorasli takinalogi!

Naj omenim še posledice stavki v narodnem pogledu. Na to stran je štrajk prinesel veliko zlo. Izvestni nekateri so se v tistem gibanju naravnost na nesramen način posluževali prilike, da so mahali po narodnostnem principu, mesto da bi bili imeli pred očmi — zboljšanje našega stanja. Kaj takega se opaža le na slovenskih socialnodemokratskih govornikih; na italijanskih in sploh drugorodnih pa nikdar!

Oglejmo si le poslovnic, ki je vodila stavko in ki čuje na ime: »Zveza klesarjev in kamenolomcev«. To Vam je prava Legina podružnica. V tej poslovnici dobite večinoma italijanske pečate, znamke, časnike, tiskovine itd. Če je sploh kaj slovenskega, pa je gotovo popačeno. Tam se udje slovenske narodnosti (ki so v veliki večini) uđijo ljubiti sovražnike Italijane bolj, nego sami sebe. Župan se sicer trudi, da jim zabranjuje širiti italijanske petje. Ali, žal, dejstvo je to, da se vendar širi in slovensko propada. Tudi »Nabrežina« hira, ker so se udje delavci odeepili od gospodarjev! Najžalostneje pa je to, da so nabrežinski narodni napredjaki pozabili na narodni ponos.

Sploh je ta popolnoma opravičeni sicer, ali vendar nesrečni, ker slabo vodjeni in v neprimernem času uprizorjeni štrajk za pusti štrajkovcem krvavečo rano, ki se ne zaceli tako hitro; Nabrežini pa greh, za čegar odpustek se bo treba mnogo mnogo pokoriti. Nabrežinci, ste li pripravljeni na to? Resničen socialist.

Tako torej! Pišejo nam: Te dni sem slučajno srečal nekega dalmatinskega Hrvata, kolikor toliko izobraženega človeka, ki je bil svoječasno pripadnik slovanstva, ki je zahajal v naše narodne kroge, se udeleževal naših narodnih veselie in kateremu je bilo vse naše narodno nastopanje — še vse prezaspano! Ker ga že dlje časa nisem videl med nami — sem ga uljudno vprašal po vzroku temu. »Jaz sem postal socialist in se ne borim več za vaše narodne malenkosti!« Tako se mi je odrezal ta najnovejši Marksov sin!

Na mojo opazko, da se mi slovenski delavci borimo za iste principe kakor delajo to internacijonalei — seveda z razliko, da mi nismo in nečemo zatajiti svoje narodaosti, svojega jezika in svoje domovine, mi je gospod »sodrug« povedal, da se ne more delati za delavsko vprašanje, ako se ni postalo internacijonalnim — kar bi se po naše reklo: ako se ni zatajilo narodnih svetinj! Tako da je postalo internacijonalnimi že toliko in toliko — Italijanov!!

Na mojo opazko, da Učekar ni odkritosrčen internacijonalec, ker je znana in notorična njegova svoječasna izjava, da brate iz kraljestva ljubi ons pod vojeno silo, se je — bivši veliki Hrvat z vso odločnostjo zagnal va-me reški, da je ta moja trditev zlobna izmišljotina!! Ali mož se je pošteno uredal, kajti jaz sem bil tedaj osebo navzoč v gledališču »Politeama Rossetti«, ko je Učekar razodeval svojo »podvojeno ljubezen« do Italijanov in sem torej slišal na lastna ušesa, kar bi sedaj razni — »sodrug« radi potajili!!!

Ko je videl, da mi ne pride do živega, je obrnil govor na nastop socialistov o priliki zadnjih demonstracij rekši, da so ob tej priliki tudi Lahj pokazali, kaj more internacijonalizem!

Na moje vprašanje: kje da so bili razni kalabreži in drugi laški sodrugj, koje iz med 14 padlih bilo 12, reči dvanaest Slovencev, se je mož konečno izdal menč: Lahj niso tako neumni, da bi se izpostavljali!!!

Sedaj sem vedel vse! Lahj so torej lepo »izpostavljali« Slovence, naj gredo zanje po koštanj v ogenj! Oni, se pa lepo — poskrili!!!

To je morda »internacijonalno«, ali junaško ni! Še manje pa — pošteno!!

Pozabili so na — predzidje krščanstva. Zabeleživši vest, da je škofu Flappu podeljena čast in naslov hišnega prelata in rimskega grofa radi tega, ker je znal v svojih cerkvah ohraniti latščino, ali po naše: ker so v tej škofiji odpravljene tudi zadnje sledi hrvatskemu jeziku«, pripominja »Naša Sloga«:

»Ako je temu tako — potem bi morali sklepati, da so v Vatikanu začeli pozabljati na zasluge predzidja krščanstva«.

Slovenska Marijina družba. Židje se britko pritožujejo, da jih nekateri krščanski listi preganjajo in da hujskajo proti njim kristijane. O tem se piše v javnih listih in kriči po vseh državnih zborih. Kako pa delujejo Židje sami?! O tem bi znali povedati mnogi kristijani bolj kričečih slučajev.

Mi Slovenci smo pa naravnost »futer« za židovske samopašne želje. Jezo vznbuja v človeku, ako se zaganja Žid proti Slovincem, proti njih narodnim in cerkvenim svetinjam!

Kaj pa, ako hujska v židovskih listih katoliški svečenik proti slovenskim vernikom? Tako postopanje ne more nikdo dovolj obsoditi! Človek bi menil, da med ljudmi ni mogoče kaj takega. In vendar je to res. Da, taki so odnošaji v Trstu med nekaterimi brezvestnimi italijanskimi svečeniki in med Židi, ki se zbirajo okoli »Piccola«. Imajo skupne jasli pri »Legi nazionale«, in za denar sstopili v židovsko-framasonsko kolo.

Mi preziramo njih neslane napade. Naši stvari ne morejo škoditi. Nasprotno, še koristijo nam! O tem smo se osvedočili danes zjutraj na svoje oči.

V cerkvi Novega sv. Antona je imela danes slovenska Marijina družba skupno sv. Obhajilo.

Danes je bil zaključek sedemdnevnih duhovnih vaj, slovenskega misijona, ki ga je imel v Marijini družbi voditelj g. Stemberger. In bilo jih je toliko onih poštenih slovenskih »Marijinih sester« in »Marijinih hčera«, da se jih ni moglo oko nagledati.

Zadej nas je bilo mnogo možkih, a nobeno oko ni bilo suho o tem divnem prizoru. — Monsign. Petronio in birokracija sta nastopila proti dobremu slovenskemu svečeniku, a na obrambo mu stoji nedogledne vrste slovenskih mater in deklet. Kedo zmaga? **Pravica!** A na čegavi strani je pravica, o tem nam je bil priča današnji dan.

Pa še nekaj drugega. V tržaški škofiji vre na vseh straneh. Sedanji cerkveni poglavarji delujejo čudno, in to čudno delovanje je najti v vseh stopinjah italijanske cerkvene hierarhije doli do zadnjih italijanskih kapelanov. Mi imamo v rokah naravnost grozovite stvari — iz spovednic. Ali na tem mestu jih nečemo razpravljati. Izročimo jih na primernem mestu — a ne v Trstu! Prizor pa, ki smo ga danes doživeli v cerkvi Novega sv. Antona, nas je napolnil z novim pogumom. Tu pred nami je bila slovenska čeda in slovenski pastir! Oboje skušajo sedanji mogotci spraviti siloma iz latinske cerkve. — Mi želimo, da se jim to posreči čim prej!

Shod laških visokošolcev iz Primorske v Kopru. Včeraj so imeli italijanski visokošolci iz Primorske shod v Kopru, na katerem so ustanovili društvo laških visokošolcev iz Primorske se sedežem v Trstu. — Sklenili so tudi, da so vsi laški dijaki, katerim je dana možnost, moralno obvezani pohajati le insbruško univerzo, ker da na ta način naj lažje dosežejo svojo lastno univerzo v Trstu.

Drobne vesti. Idealna ljubezen. 33 letni tezak Just Lagoj zmerjal je včeraj v ulici Olmo svojo 46-letno ljubico Filomeno Travan, ker je bila malo pregloboko pogledala v kupico. Filomena je na to seveda krepko reagirala in posebej povdarjala fakt, da je ona pila vino, še predno je bil njen ljubček na svetu. Ker je bila ta debata nekoliko preglasna in ne na pravem mestu, prišli so redarji in odpeljali oba zaljubljenca v »sluknje«.

Tatvina. Kmetici Josipini Susič iz Opatjegasela ukradla je včeraj v ulici sv. Katarine neznana roka iz žepa novčarko s 24 kronami.

Nova industrija. K neki gospej v ulici Zonta je došel včeraj čedno oblečen mož z nekim ovitkom v roki. Dejal je gospej, da je njen soprog kupil ono blago v neki prodajalnici za 10-30 kron ter poslal njega z ovitkom in računom k gospej, ker ni imel sam denarja pri sebi, da bi plačal račun. — Gospa je plačala možu zahtevano svoto in pri tem ovitek. Ko je mož odšel, pregledala je gospa predmete, ki so bili v zavitku, a

kako se je začudila, ko je spoznala, da vsi skupaj niso bili vredni niti 2 kroni. Stvar se je pojasnila še le potem, ko je prišel domov njen soprog in pojasnil, da ni ničesar kupil. — Na to so obvestili policijo o tem dogodku.

Iz pred naših sodišč. Pred tukajšnjim deželnim sodiščem je bil obsojen včeraj 35-letni Ivan Mezl iz Linzborfa na 2 mesečno ječo, ker je dne 21. febr. t. l. ukradel v neki z visokim zidom ograjeni vili v Opatiji nekaj dragocenih cvetlic.

28-letnega Friderika Rebullo iz Tomaja pa je sodni dvor obsodil na 14 mesečno ječo, ker se je dne 2. jan. t. l. uprl redarjem ter bil po njih z rokami in nogami.

Včeraj je stal pred tukajšnjim deželnim sodiščem oni 36 letni Ivan Visintini iz Trsta, o katerem smo svoječasno poročali, da je po ulici Madonnina z nožem v roki tekel za svojo ženo. Sodni dvor ga je obsodil na 6 mesečno ječo.

Radi soudeležitve na izgrelih v Trstu, ki so se vršili sredi minolega meseca, obdolžena sta bila tudi 15-letni Fran Vatta iz Umaga in 18 letni Andrej Črnigoj iz Ajdovščine. Sodni dvor je obsodil Vatto, ker je pozival redarje, naj izpuste nekega aretiranca, na 14 dnevni zapor, Črnigoja pa, ker je razbil dve svetiljki, na 13 mesečno ječo. Oba obtožena je branil odvetnik dr. Elvard Slavik.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 27. marca ob 10. uri predpoludne se bodo vsled aaredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na borznem trgu št. 1, železna blagajna in ura; v ulici Pondeares št. 11, štedilno ognišče; v ulici Galileo št. 9, hišna oprava; v ulici Foscolo št. 9, hišna oprava; v ulici Acquadotto št. 28, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplo: ob 7. uri zjutraj 6°3 ob 21 uri popoldne 18°0 C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 752.1 — Danes plima ob 11.17 predp. in ob 10.38 pop.; oseka ob 4.57 predpoludne in ob 4.35 popoldne.

Društvene vesti.

Ze moško podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu so darovali odborniki obrtnijskega društva pri sv. M. M. spodoji od svoje nagrade 7 K, proslavljaje imendan g. in gč. Sirk nabrali so v gostoljubnem Sirkovem stanovanju zbrani prijatelji 21 K 50 st. Srčna hvala.

Blagajništvo.

Plesni odsek »Trgovskega izobraževalnega društva« naznanja členom, da priredi na Velikonočni ponedeljek plesni venček s tombolo. Nadeja se obile udeležbe.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Iz Kazelj** nam pišejo: Malo ne pred letom dni je bilo čitati o silnem požaru, ki je v Kazljah na Krasu upepelil mnogo poslopij in napravil mnogo nesrečnikov.

No, hvala Bogu in dobrim ljudem, so si leti že precej zopet zboljšali stanje in si popravili stanovanja. Dolžnost nam je torej, da blagim dobrotnikom izrečemo svojo zahvalo. V prvo zahvaljujemo našega bivšega duhovnika, veleč. g. P. Šveglja, ki je toli sočutstvoval z nami in nam bil v potrebi najbližji. Potem slavnemu ces. kr. okrajnemu glavarstvu v S.žani, ki si je prizadevalo za lajšanje naše bede in v ta namen pripomoglo s pršajami za milodare, ki so se pobirali po Goriškem. Zahvaljujemo gospoda državnega poslanca dra. Antona Gregorčiča, ki se je tudi trudil, da smo dobili podporo od vlade. Nadalje zahvaljujemo veleč. g. A. Kjudra v Barkovljah, ki je s primerom prispevkom prihitel svojim domačinom na pomoč; istotako izrekamo zahvalo bivšemu hotelierju, gospodu Lohru v Trstu, ki je nabiral za nas, ter g. nadučitelju Benkotu, ki se nas je tudi spomnil v naši nesreči. Konečno zahvaljujemo vse ostale dobrotnike, ki so nam izkazali bratsko ljubezen in nam pomagli v urah nesreče in žalosti.

Bog povrni vsem!

Pogoreleci v Kazljah.

Brzjavna poročila.

Ruski general Puzirevsky v Parizu.

PARIZ 23. (B.) Ruski gen. Puzirevsky je odpotoval sinoči iz Nizze v Pariz. Glasom neke vesti v »Matinu« iz Nizze, bo imel gen. Puzirevsky v Parizu pogovor z na

čelnikom generalštaba Pendezerjem in drugimi generali generalnega štaba.

Vojna v južni Afriki.

PRETORIJA 25. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: V holandskih cerkvah je bilo včeraj priobčeno, da ima biti na prošnjo burskih odposlancev prihodnja nedelja dan molitve za vspostavljenje miru.

Slavnostno zborovanje katoliškega Schulvereina.

DUNAJ 26. (B.) Včerajšnje slavnostno zborovanje katoliškega Schulvereina je bilo mnogoštevilno obiskano. Načelnikov namestnik, občinski svetovalec dr. Porzer je imel otvoritveni nagovor, v katerem se je spominjal 25-letnega jubileja papeževnega ter je o tej priliki proslavljajal papeža. Govornik je izrekel željo po upostavljenju popolne akcijske svobode po teritorialni samostojnosti papeža.

Načelnik katoliško-učiteljske zveze Moser je zavračal napade na katoliško vero, je označal gibanje »proč od Rima« ter slavil izgled, ki ga je dal ljubljeni prestolonaslednik. (Viharna pohvala). Slavnostno zborovanje je bilo zaključeno s »Hoch!«-klici na cesarja in papeža.

Zahvala.

»Slovanskemu pevskeemu društvu« je v mnujo dolžnost, da se zahvali vsem onim, ki so pripomogli, da je veliki društveni jubilejni koncert dne 16. marca t. l. v proslavo 25-letnice delovanja pevovodje gospoda Srečka Bartel-a tako lepo vspel.

Osobita zahvala gre g. Janku Macák u in g. K u m a r j u, ki sta dobrovoljno in s strokovnjaško spretnostjo pomagala na vajah posamičnih pesmi ter gospici M a k u e in g. d r u E d v a r d u S l a v i k u na prijaznem sodelovanju. Srčna hvala gre odboru »Tržaškega Sokola«, ki je drage volje prepuščal telovadnico za vaje z orkestrom, onim gospodom odbornikom bratskega »Delalskega podp. društva«, ki so drage volje pomagali pri blagajni in kontroli, kakor tudi vsem onim, ki so na katerikoli način o tej priliki šli društvu na roko, in konečno slavnemu občinstvu na velečastnem odzivu.

Trst, dne 18. marca 1902.

ODBOR

»Slovanskega pevskega društva« v Trstu.

Velikanska rastava pohištva in tapecarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE** v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana). Moje pohištvo donesarečo. —

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI z omejenim jamstvom naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela **prvo slov. zalogo pohištva** iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici **Antona Črnigoj-a** katera se nahaja v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1. (na desni strani cerkve sv. Petra). Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst. **TRST** TOVARNA: Via Tosa, vogal Via Limitanea ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21 Telefon št. 670. Velik izbor tapecarij, vzrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih. **Gene brez konkurenco.** ILUSTROVANI ČENIKI ZASTONJ IN FRANKO Predmeti postavio se na par obrod ali železnico franko.

Prodajalnica izgotovljenih oblek
„Alla città di Trieste“
 tvrde

EDVARD KALASCH
 Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“
 s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke
 po meri in najugodnejših cenah. V pro-
 dajalnici ima tudi zalogo perila za
 delavski stan po izvenredno nizkih cenah.
 Izbor boljših in navadnih snovij.
 VELIK IZBOR
 izgotovljenih hlač za delavce
 kakor tudi blaga za hlače, ki se na-
 pravijo po meri.

Posojila
 proti povrnitvi v 7 in pol letih v dolgi e. kr.
 častništvo, vladni, mestni in železniški urad-
 niki ter vdove kakor tudi uradniki podjetij
 in privatni uradniki, ki so udje kaknega pen-
 sijekega zaklada.

Posojila se dajejo proti varščini na ne-
 premičnine, urednostne listine, rente, vžitke,
 zavarovalne police itd.

Obrniti se na **Hinko Giberti**, ul. Canale 7 I

Teodor Slabanja
 srebrar
 v Gorici, ulica Morelli št. 2,
 priporoča prečast. duhovščini za izdelo-
 vanje cerkvenih posod in orodja. Pri-
 pravo cerkvenega orodja olajšuje
 revnim cerkvam s tem da daje tudi
 na obroke. Obroke si pa preč. p. n.
 gospod naročevalec sam lahko določi.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.
Salarini Ponte della Fabbrica št. 2, vogal
 ul. Torrente. Podružnica Piazza
 Pozzo del Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek
 za moške in dečke priporoča posebno za binkošne
 praznike in birmo; obleke za moške od gl. 6.50 do
 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v ve-
 likem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl.
 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik iz-
 bor površnih sukenj v modernih barvah od gl. 9
 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od
 gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah
 od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po naj-
 nižjih cenah. Hlače od moškega (zlojerna koža) za
 delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v
 Korminu od gl. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane, močne srajce za delavce
 gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter
 ali tudi za naroče na obleke, ki se izgotovijo z naj-
 večjo točnostjo v slučaju potrebe v 24. urah.

Albert Brosch
 Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.
 — **Kožuhar in izdelovalec kap** —
 Odiikovano na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za ci-
 vilne in vojaške osebe.

Izvršuje popravke z vso točnostjo in
 skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke
 za zimo z jamstvom proti molen in ognju.

Julij Redersen
 izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih
 aparatov.
 Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst.
 (Nasproti „Isola Chiozza“.)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati
 modre, umetne roke in noge, berglje, erna-
 nični pasovi, elastični pasovi in nogovice,
 suspenzori, elektroterapevtski aparati, aparati
 za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga
 predmetov za kirurški zdravljenja, angleški
 predmeti od gumija in nepremočljivih snovij.

M. U. Dr. Ant. Záhorský
 priporoča svojo pomoč na porodih, abortih
 in vseh ženskih boleznih, kakor: ne-
 rednosti v perijodi, krvavenje, beli tok,
 neredna lega maternice itd., kakor sploh
 v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od
 9. in od 2-4.

Stavbinsko podjetje **G. TÖNNIES** Stavbinsko podjetje
 Ljubljana.

Tovarna za mizarstvo orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.
Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarstva dela kakor: kompletna okna za cele
 stavbe in izložna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega
 pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete,
 od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovarska dela, stopnice,
 ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno. Reference prve vrste na razpolago.

„SLOVENKA“
 glasilo slovenskega ženstva, VI. letnik.
 Usebinska številka za februar 1902.:

Članki: X: Učiteljica na deželi (zvršetek); J. F. Jože Plečnik;
 Pappenheim-Leda; Socialni temelji pravstva; J. F.: Najdenišnice na Ruskem;
 F. K.: Mučenica na kraljevskem prestolu; Homo novus: Žensko vprašanje
 in naši narodni stranki; Zavod Sv. Nikolaja v Trstu.

Leposlovje: Fran Žgur: Žari tam zunaj mladi dan...; Dr. Laza
 K. Lazarevič-Klemenčič: Šolska ikona, I. del; Uta: Molitev; Fran Valen-
 čič: Moja duša; Fran Žgur: Zla usoda; I. S. Machar-Dermota: Magdalena,
 II. spev; Žiga Lajakov-Mozirski: Lavinski venec.

Listek: Nove knjige: »Magdalena« (nadaljevanje); Ivan Cankar:
 »knjiga za lahkomišelnice ljudi«, ocenil dr. Iv. M.; knjige družbe sv. Mohorja
 Fr. Malograjski: »Za srečo«, ocenil dr. J. F. — Beleške.

Naroča se pri upravnistvu „SLOVENKE“ v Trstu ul. Molin piccolo 3. II.,
 kjer se dobe tudi posamezne številke.

Cena: 6 K za celo leto, 3 K za pol leta.

„SLOVENKA“ prodaja v Trstu le tobakarna ga. Lavrenčiča na trgu Caserma.

Tehnični urad. Ustanovljeno 1877. Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST
 Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.
 Naprava obrtnih podjetij vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.
 Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč.
 Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd.
 Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.
Materijal za stavbišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle.
 Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement
 »Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrdba je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav,
 med kojimi:

12 žag za obdelovanje lesa in priprav- ljanje dog.	Kakor tudi: Tovarne za kože, Tovarne za obleko itd.
36 vodnih napeljav.	Perilnice, Predilnice,
17 tiskarn in kamnotiskarn.	Tovarne za parafin in cerezin, » sardine,
13 mehaničnih delavnic.	Mline,
31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.	Podjetja za napravljanje soli, Tovarne za delati zamaške,
7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drog.	Stiskalnice olja,
16 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom.	Naprave za vodno silo, Tovarne za šumeče vode,
12 sladličarn, pekarn, tovarn za biškot in konfete.	Distilerije,
32 napeljav električne luči.	Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin, in petrolej in 65 parnih strojev

Alojzij Stolf
 in
Anton Kokoravic
 naznanjata slavnemu občinstvu, da sta pre-
 vzela dobro znano

PEKARNO
 pri sv. Jakobu, ulica Marco Polo št. 4

preskrbljeno z vsem v to stroko spadajočim
 blagom. Sprejema se kruh v pečivo. Prodaja
 moke. — Trikrat na dan svež kruh. — Za
 blagohotno podporo se najtopleje priporočata
 svojim rojakom.

Pristni teran
 razpošilja Jakob Pierobon v Vrsaru (Orsera)
 v sodih od 30 l naprej, po 10 gold. hl za
 družino in po 8 gl. hl za gostilno franko
 Trst. Informacije in uzorec pri Sankovič,
 ulica Valdirivo št. 11.

Velika zaloga krojnega blaga.
Krojaška zadruga
 vpisana zadruga z omejeno zavezo
GORICA Gosposke ulice 7 GORICA
 Priporoča vse v to stroko spadajoče
 blago ter jamči za pošteno in solidno po-
 strežbo.

Cene stalne brez pogajanja.

Tomsig Ludvik
 v Gorici, ulica Morelli št. 30.
DELAVNICA
 za pozlačevanje in dekoracije
 Sprejema vse v to stroko spadajoče
 poprave, toliko za cerkve kolikor za
 zasebnike. Velika in izbrana zaloga
 latev za okvirje in drugih predmetov
 po zelo nizkih cenah.

Izza mnogo let
preskušeno domače
zdravilo
Frana Wilhelm
 lekarnarja

Obrana znanke v mnogih državah Na razstavah odli-
 kovan se zlatimi kroglicami

c. in kr. dvornega zalagatelja
Neukirchen, spodnje avstrijsko.
Fran Wilhelmov odvajajoči čaj
 Zavitek K 2.— Poštni zavitek 15 zavitev K 24.
Wilhelmov želiščni sok
 1 stekl. K 2.50. Poštna pošiljatev 6 stekl. K 10.
 C. in kr. priv.
Wilhelmova tekoča maža „Bassorin“
 1 skatljica K 2. Poštna pošiljatev 15 kom. K. 24.
Wilhelmov obliž
 1 skatljica 80 stot. 1 ducat skatljic K 7.—
 5 ducatov skatljic K 30.—
 Poštna pošiljatev franko zaboj v vse avstro-ogerske
 postaje.

Vdobja se v mnogih lekarnah v znanih originalnih paketih,
 kjer jih pa nimajo se pošiljajo.

100 do 300 goldinarjev
 zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu
 v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez
 kapitala in rizika z razpečevanjem zako-
 nito dovoljenih državnih papirjev in srečk.
 Ponudbe pod naslovom Ludwig Oester-
 reicher v Budimpešti, VIII Deutschgasse, 8.

Trgovskega pomočnika
 poštenega značaja, 15—20 let starega,
 išče trgovec Nazarij Grižon v Dekanij
 v Istri. Plača po dogovoru.

Čast mi je naznaniti sl. občinstvu, da
 sem — kakor prošla leta — tudi letos prejel
 za velikonočne praznike velik izbor

praške in graške gnjati,
 kakor tudi vsakovrstnega drugega blaga za
 te praznike. Cene so jako zmerne. Postrežba
 točna na dom. Udani

Anton Furlan
 trgovec
 Trst, Piazza S. Francesco.

Obuvala!
 Pri Pepetu Kraševcu
 zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za
gospode, gospe in otroke.
 Poštna naročbe se izvrše takoj. Pošiljatev so po-
 stnine proste.
 Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se
 izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po kon-
 kurenčnih cenah.
 Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča
Josip Stantič čevlj. mojster.
 Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsum-
 nega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in
 c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr.
 javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr.
 p. avstr. Lloyd.

Spoštovane slovenske gospodinje!
 Zahtevajte pri svojih trgovcih
ново
Ciril-Methodijevo
cikorijo.